

OKRUŽNI SUD U BANJA LUCI

Broj: 11 0 U 038218 25 U

Dana, 23.04.2025. godine

Okružni sud u Banjoj Luci po sudiji Gordani Stevandić kao sudiji pojedincu, uz sudjelovanje Vesne Radanović kao zapisničara, u upravnom sporu po tužbi Udruženja za borbu protiv korupcije „Transparency International u BiH“, Ulica Gajeva broj 2, Banjaluka (u daljem tekstu: tužilac), koje zastupa Blagovčanin Srđan, u svojstvu zakonskog zastupnika, a on po punomoćniku _____, advokatu iz _____, radi poništenja rješenja, broj: 13.03/345-3168/21, od 10.12.2024. godine, Ministarstva saobraćaja i veza Republike Srpske, Trg Republike Srpske broj 1, Banjaluka (u daljem tekstu: tuženi), u predmetu slobode pristupa informacijama, dana 23.04.2025. godine donio je:

P R E S U D U

Tužba se uvažava i osporeni akt poništava.

Obavezuje se tuženi da tužiocu nadoknadi troškove nastale vođenjem sudskog spora u iznosu od 1.325,00 KM i to u roku od 30 dana od dana prijema ove pravosnažne presude.

O b r a z l o ž e n j e

Osporenim aktom, odbijen je zahtjev „Transparency International BiH“ Banja Luka za dostavljanje Priloga broj 23-Finansijski model.

Blagovremeno podnesenom tužbom, tužilac pobija osporeni akt iz svih razloga propisanih članom 10 Zakona o upravnim sporovima („Službeni glasnik Republike Srpske“, broj: 109/05 i 63/11, u daljem tekstu: ZUS), kako to proizlazi iz navoda tužbe. U tužbi navodi da je osporeni akt donesen u izvršenju presude Okružnog suda u Banjaluci, broj: 11 0 U 036708 24 U, od 12.11.2024. godine, a donesen je protivno pravnom shvatanju suda. Tuženi se u pobijanom aktu ponovo postavio kao zaštitnik koncesionara, odbijajući pristup traženim informacijama, bez da je primjenio odredbe Zakona o slobodi pristupa informacijama. Istovremeno tuženi nije uvažio ni primjedbe suda u pogledu postupka, a koje su se odnosile na okolnost da je postupio suprotno članu 7 i 14 stav 3 tačka a) Zakona o slobodi pristupa informacijama Republike Srpske („Službeni glasnik Republike Srpske“, broj 20/01, u daljem tekstu: ZOSPI), te suprotno članu 197 stav 2 Zakona o opštem upravnom postupku („Službeni glasnik Republike Srpske“, broj: 13/2, 87/07 50/10 i 66/18, u daljem tekstu: ZUP), a nije obrazložio ni kakva bi šteta proistekla iz objavljivanja traženih informacija. Zahtjev za dostavljanje traženog je odbijen, ali tuženi nije naveo zakonski osnov za status izuzeća informacije, u skladu sa odredbama ZOSPI. Nije ispitao sva materijalna pitanja, koja su važna za donošenje odluke i nije uzeo u obzir faktor javnog interesa. Razloge, koje je tuženi naveo kao razloge za izuzeće, ne poznaje ZOSPI, a kad je u pitanju utvrđenje izuzetaka, zbog kojih se eventualno može uskratiti pristup informaciji, Zakon je precizan i jasan i propisuje samo tri vrste izuzetaka u članu 6, 7 i 8. Tuženi je međutim zahtjev odbio po vlastitom nahođenju, a nije sproveo ni test javnog interesa u skladu sa članom 9 Zakona. Takođe navodi da obrazloženje pobijanog akta ne sadrži sve elemente predviđene članom 197 stav 2 ZUP-a,

pa predlaže da sud tužbu uvaži, osporeni akt poništi, te odluči na način da se tužiocu omogući pristup traženim informacijama u potpunosti, uz naknadu troškova upravnog spora.

Tuženi je, na zahtjev suda, dostavio spis predmetne upravne stvari, bez odgovora na tužbu.

Iz stanja u spisu proizlazi da, rješenjem tuženog od 10.12.2024. godine, nije dozvoljen pristup informacijama, koje se odnose na Prilog broj 23- Finansijski model, odnosno odbijen je zahtjev tužioca za dostavljanje tog Priloga, jer sadrži informacije koje predstavljaju poslovnu tajnu, kako u smislu pozitivnih propisa Republike Srpske, tako i u smislu prava Evropske unije.

Ovaj akt tuženog donesen je u izvršenju presude ovog suda, broj: 11 0 U 036708 24 U, od 12.11.2024. godine.

Osporeni akt je nepravilan i nezakonit, imajući u vidu slijedeće činjenice:

Prema odredbi člana 4 ZOSPI, svako fizičko i pravno lice ima pravo na pristup informacijama, koje su pod kontrolom javnog organa, a svaki javni organ ima obavezu da objavi takve informacije.

Ovo pravo podliježe samo formalnim ograničenjima, kako je to utvrđeno navedenim Zakonom.

Zahtjev za pristup informacijama u smislu člana 11 stav 1 ZOSPI, podnosi se onom javnom organu za kojeg podnosilac zahtjeva smatra da je nadležan ili, drugačije rečeno, onom javnom organu koji takvu informaciju posjeduje.

Potpuno je nesporno da je zahtjev podnesen nadležnom Ministarstvu saobraćaja i veza Republike Srpske, kao što je potpuno nesporno da je taj javni organ imao obavezu da tražene informacije i dostavi.

Postavlja se pitanje, a imajući u vidu šturo, proizvoljno i zakonu suprotno obrazloženje tuženog organa na kojoj to odredbi ZOSPI ili kakvog drugog relevantnog zakona, taj javni organ temelji konstataciju i objašnjenje dato u obrazloženju osporenog rješenja da Prilog broj 23-Finansijski model sadrži informacije, koje predstavljaju poslovnu tajnu.

Treba podsjetiti tuženog da njegova zadaća nije zaštita interesa koncesionara jer obzirom da se radi o Ministarstvu koje je dio izvršne vlasti i kao takav, treba da služi interesima građana, da se ne brine o poslovnim tajnama ili kakvim drugim finansijskim kombinacijama ugovorne strane kojoj je dato da 30 godina eksploatiše i ubire prihode javnog dobra.

Tačno je, kako navodi tužilac, da suprotno članu 7 i 14 stav 3 tačka a) ZOSPI te suprotno članu 197 stav 2 ZUP-a, tuženi nije obrazložio kakva bi šteta proistekla iz objavljivanja traženih informacija i u čemu se ogleda konkretna uzročno-posljedična veza između objavljivanja i nastanka štete, imajući, prije svega, u vidu činjenicu da je koncesionar u postupku dobijanja koncesije za višedecenijsko upravljanje javnim dobrom, a što znači imovinom svih građana, bio svjestan zakonskog načela transparentnosti i, kako to pravilno tužilac precizira, povećanog, a legitimnog interesa javnosti za poslovanje javne vlasti i upravljanje javnim dobrima.

Ako se pažljivo analizira obrazloženje koje je dato u osporenom rješenju, tada se može zaključiti da isto nije ni u kakvoj vezi sa odredbama ZOSPI već na utiscima i potrebi tuženog da se, u potpunosti, stavi u službu zaštite koncesionara.

Neprihvatljiva konstatacija tuženog da ne dostavljanje Priloga broj 23- Finansijski model, zbog interesa koncesionara, ima prevagu nad interesom javnosti te da bi njegovo dostavljanje, moglo imati negativan uticaj na učešće koncesionara u narednim infrastrukturnim projektima, a što bi koncesionaru prouzrokovalo imovinsku štetu koja bi se ogledala u izgubljenju višemilionskoj dobiti, govori sama za sebe, o neutemeljenim razlozima i obrazloženjima tuženog, koji je izbjegao da postupi po odredbama ZOSPI.

Nužno je ukazati na svrhu i cilj ZOSPI, a to je da javnost ima kontrolu nad vršenjem javne vlasti od strane javnih organa, s obzirom na informacije u smislu člana 1 tog zakona, a kojima raspolažu javni organi i koji imaju karakter javnog dobra.

Nesporan je, i opravdan interes građana da dobiju na uvid informacije s kojima raspolaže javni organ i nema osnova da se informacije o trošenju javnog novca i raspolaganje javnim dobrima, dozira na način kako to procjene ugovorne strane.

Princip maksimalnog objelodanjivanja informacija predstavlja jedan od osnovnih principa svakog demokratskog društva i ova prava su garantovana, kako zakonom, tako i Ustavom i Evropskim konvencijama.

U konkretnom slučaju, tuženi je posegnuo za više prava nego što mu pripada te, u potpunosti, zamijenio ulogu javnog organa koji i djeluje da bi štitio javni interes i koji raspolaže javnim novcem sa ulogom zaštitnika poslovnog partnera prema kojem ima obaveze koje je slobodnom voljom i za naknadu, ugovorio te da se stara da se prilikom vršenja prava, u potpunosti očuva javno dobro i javni interes.

Shodno navedenom, ovaj sud ističe, da je tuženi, prilikom donošenja upravnog akta, dužan da postupa u skladu sa uputama suda, isključivo u okviru svog ovlaštenja propisanog odredbama ZOSPI, te da svoju odluku jasno obrazloži, pozivom na članove tog zakona, u skladu sa kojima odlučuje. Generalna obrazloženja i lični paušalni stavovi organa uprave nisu prihvatljivi u upravnom postupku, u kojem organi rade i odlučuju, isključivo, u okviru ovlaštenja koja su im data zakonima, po kojima postupaju.

Ovaj sud ne može udovoljiti prijedlogu tužioca, te donijeti presudu koja će zamijeniti upravni akt tuženog i tužiocu omogućiti pristup traženim informacijama, jer ne raspolaže traženim informacijama, na osnovu kojih bi mogao odlučivati o njihovom javnom interesu u potpunosti ili djelimično, te dozvoliti pristup.

Iz naprijed navedenog proizlazi da su osporenim aktom učinjene povrede odredaba ZOSPI, kao i odredbe člana 197 stav 2 ZUP-a, zbog čega je ovu tužbu valjalo uvažiti i osporeni akt poništiti, a na osnovu ovlaštenja iz člana 31 stav 1 i 2 ZUS-a.

U smislu člana 50 ZUS-a, tuženi je u obavezi da odmah, a najkasnije u roku od 30 dana, od dana prijema ove presude, donese novi upravni akt uvažavajući pravno shvatanje ovog suda i primjedbe suda u pogledu postupka.

Odluka o troškovima upravnog spora, koje je sud dosudio tužiocu, temelji se na odredbi člana 5 i 6 Zakona o izmjenama i dopunama Zakona o upravnim sporovima („Službeni glasnik Republike Srpske“, broj: 63/11), a u vezi s članom 386 stav 1, 387 i 396 stav 1 do 3 Zakona o parničnom postupku („Službeni glasnik Republike Srpske“, broj: 58/03, 85/03, 74/05, 63/07, 49/09 i 61/13), s obzirom da je tužilac zastupan po punomoćniku (advokatu) u tužbi postavio opredjeljen zahtjev za naknadu troškova upravnog spora, koji troškovi se odnose na: sastav tužbe u iznosu od 900,00 KM (300 bodova x 2,00 KM), uvećano za paušal od 25%, odnosno 225,00 KM, što ukupno iznosi 1.125,00 KM, kao i sudske takse na tužbu i na presudu u iznosu od po 100,00 KM, a što sve ukupno na ime troškova upravnog spora iznosi 1.325,00 KM, shodno Tarifnom broju 3 i 12 Tarife o nagradama i naknadi troškova za rad advokata („Službeni glasnik Republike Srpske“, broj: 68/05) i članu 22 i 23 Zakona o sudskim taksama („Službeni glasnik Republike Srpske“, broj: 73/08, 49/09, 67/13, 63/14, 66/18 i 67/20).

Zapisničar
Radanović Vesna

Sudija
Gordana Stevandjić

